

Provincie Noord-Brabant
t.a.v. Provinciale Staten / leden commissie Samenleving
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

verzonden per mail: STATENGRIFIE@brabant.nl

Tilburg, 25 november 2022

Betreft: dKvB-reactie op beleidskader Levendig Brabant 2030

Geachte leden van de commissie Samenleving van Provinciale Staten,

Hierbij de reactie van de vereniging De Kunst van Brabant (dKvB) op het provinciaal beleidskader Levendig Brabant 2030 / cultuur, erfgoed, sport en vrije tijd. We waarderen dat we regelmatig met de gedeputeerde hebben kunnen overleggen over dit beleidskader.

Met de ambitie die GS uitspreekt om *de aanbod-agenda in 2030 zodanig gevuld te hebben dat er voor alle Brabanders wat te beleven is en om Brabant aantrekkelijk te laten zijn voor bewoners, bezoekers en bedrijven, met aandacht voor jongeren*, zijn wij het eens. We hebben echter ook zorgen. Enerzijds omdat kunst & cultuur zoveel meer betekent dan alleen een bijdrage te zijn aan de beleving van de Brabanders. Anderzijds omdat de geformuleerde ambities betekenen dat GS en PS (na de Statenverkiezingen) politieke keuzes zullen moeten maken om de noodzakelijke financiële middelen alsnog toe te bedelen. In het nu voorliggende kader ontbreekt voornamelijk het zicht op het noodzakelijke financiële fundament. We rekenen erop dat de nieuwe bestuurs-coalitie na maart 2023 het nu gepresenteerde krimpend perspectief (min ruim 5,5 miljoen euro) zal omzetten naar een inspirerend en wenkend perspectief voor kunst & cultuur in onze provincie (minimaal handhaving van het huidige budget).

Concrete invulling beleidskader echt nodig

We constateren dat 'Levendig Brabant 2030' bewust een grofmazig kader behelst. Nader in te vullen in uitvoeringsplannen door de nieuwe bestuurscoalitie(s) in de komende acht jaar c.q. twee bestuursperiodes. Dat biedt ruimte voor nadere doordenking, overleg en invulling. En voor het vinden van de bij deze provinciale ambities benodigde middelen. We steunen die ambities, zullen ons vanuit onze kant daar ook voor inzetten, maar wel - zoals gezegd - vanuit een financieel steviger perspectief.

Waardering voor de erkenning van kunst & cultuur

dKvB is blij met de erkenning die in dit beleidskader wordt uitgesproken voor de rol van kunst & cultuur in de Brabantse samenleving en haar betekenis voor maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen in de provincie. Dat GS daarbij ook oog heeft voor de kracht van verbeelding en de autonome positie van de kunstenaar en diens artistieke en creatieve ontwikkeling - ten behoeve van de maatschappelijke rol die daaruit volgt - ondersteunen we van harte.

Heldere taakomschrijving en ambities provincie...

We onderschrijven de rol van de provincie die in 'Levendig Brabant' staat aangegeven: richting geven, beweging stimuleren en ontwikkelingen mogelijk maken. We zijn zo vrij daarin ook te lezen: monitoren van de culturele keten in de provincie en waar nodig het bovenlokaal regisseren van kansen en ontwikkelingen. Het is goed te lezen dat de provincie bij haar rol in het mogelijk maken van ontwikkelingen ook de woorden co-creëren en 'prime mover' gebruikt. Want dat past nadrukkelijk ook bij de rol van de provincie: mee-verantwoordelijkheid nemen waar kansen kunnen ontstaan en verder gebracht kunnen worden en (als eerste) meefinancieren van kansrijke ontwikkelingen / projecten als daardoor ook andere financiers (publiek en privaat) willen aansluiten.

...maar met een adder onder het gras

In het beleidskader ontdekken we wel een adder onder het gras. We stellen vast dat de provincie een kleinere rol wil nemen op het gebied van kunst & cultuur.

Bij de financiering van kunst & cultuur wil men meer gaan werken vanuit een programmatisch uitgangspunt. Maar geen enkele provinciale subsidieregeling is nu al bedacht zonder inhoudelijke criteria of zonder een nadrukkelijke aansluiting bij provinciaal beleid dat andere doelen dan artistieke dient. Exploitatiesubsidies sec worden al lang niet meer verstrekt en wij rekenen daar ook niet op. Het zwengelt wel weer de oeverloze discussie aan over wat nu precies projectkosten, overheadkosten en exploitatiekosten zijn. Zonde van de energie.

De afgelopen jaren was de doelstelling van de provincie (samen met de B5 gemeenten) om meer geld uit 'Den Haag' naar Brabant te trekken. Dat is gelukt. Die energie is welbesteed.

Ook voor de komende cultuurplanperiode zou juist dat de doelstelling voor de provincie moeten zijn. Het rapport *Waarde van cultuur* constateert immers dat het aanbod en de publieke investeringen in Brabant per inwoner nog steeds achterblijven bij vele andere provincies. Dan past een inhoudelijk beleid gericht op het ondersteunen van die culturele instellingen en projecten die die doelstelling stevig en met bewezen succes schragen. Dan past een financieel beleid van aanjagen, aanmoediging en matching, die het mogelijk maakt dat meer geld vanuit 'Den Haag' in Brabant landt en dát ongeacht welke benaming de provincie op haar medefinanciering wil plakken.

De staatsecretaris van OCW heeft het voortouw genomen en recent per brief aangekondigd een min of meer zelfde cultuurnotaregeling en -systematiek voor de periode 2025-2028 te willen (geen nieuwe criteria en een lichte procedure). En ze meldde de extra 25 miljoen euro, die zij nu jaarlijks beschikbaar heeft voor de culturele infrastructuur en de Rijksfondsen (naast de extra 175 miljoen per jaar uit het regeerakkoord), ook in de cultuurplanperiode 2025-2028 te willen handhaven. dKvB verwacht dat ook van de provincie Noord-Brabant voor de komende jaren: minimaal handhaving van het financieel volume niveau 2022 voor kunst & cultuur en handhaving van het huidige budget subsidieregeling PK 2021-2024 (na herbeoordeling) voor de komende regeling. Dat past bij de geformuleerde ambities.

En enkele andere aandachtspunten

Blij zijn we met de aandacht voor talentontwikkeling en het bewustzijn dat talent zich ontwikkelt onder het oog van het publiek. We kunnen niet genoeg benadrukken dat de binding die men als jonge kunstenaar of startende instelling heeft met een bepaalde omgeving, Brabant dus, bepalend is voor de mate waarin die omgeving ook kan delen in latere resultaten in hun carrières. Een actief bovenlokaal beleid gericht op werk- en broedplaatsen en *residencies* hoort hier zeker bij. Idem provinciale regelingen gericht op doorontwikkeling en

speel- en presentatiemogelijkheden voor jonge en reeds verder ontwikkelde talenten (dus een voortzetting op minimaal het huidige niveau van de TalentHub-regeling en Impulsgeldenregeling). Met een internationaal sterk en economische vooruitstrevend ontwikkelde provincie past het om in die zin ambities te formuleren voor kunst & cultuur. Dat kan sterker in dit beleidskader.

De culturele sector en met name de kunstenaars en vele zzp'ers onder hen maken een uitermate lastige periode door. De COVID-pandemie en de beperkingen die daaruit volgden - die de gehele sector vele maanden lang zo goed als plat legde - trekken nog steeds een zware wissel. Het publiek is nog niet helemaal teruggekeerd en velen uit de sector en uit de toeleveranciers hebben hun heil elders moeten zoeken, met personeelskostenstijgingen tot gevolg. Waar bovendien de huidige inflatie en hoge energieprijzen nog eens bovenop zijn gekomen. Het staat wel genoemd in 'Levendig Brabant 2030', maar ook niet meer dan dat. Dat zou met meer urgentie opgeschreven kunnen zijn en met - in elk geval op dit punt nu al wel - concrete ondersteuningsmaatregelen vanuit de provincie. Immaterieel: monitoren van de effecten ervan op de sector (via Kunstloc bijvoorbeeld) en materieel: ondersteunen van die instellingen in de Brabantse culturele infrastructuur die ondanks ondersteuning vanuit andere bronnen toch in de problemen (dreigen te) komen en een voortzetting van de eerder in de COVID-tijd afgesproken coulanceregeling. We rekenen erop dat dit terugkomt in de eerste uitvoeringsagenda van dit beleidskader.

Ter afsluiting: dKvB nabranders

We zijn van harte akkoord daar waar dit beleidskader de mogelijkheden schetst die de culturele sector kan bieden bij de aanpak van maatschappelijke opgaven in Brabant en de agenda van de provincie zelf. We zijn voor verbinding met andere maatschappelijke sectoren en beleidsvelden. Maar dan wel een gelijkwaardige verbinding, waarbij de kunst niet altijd alleen de vragende partij is. De vraagkant van die andere sectoren aanmoedigen is o.i. ook een taak voor de provincie. Twee concrete suggesties daarbij: in elk ander beleidskader of beleidsnota van de provincie ook een cultuurparagraaf opnemen waarin geschetst wordt hoe de betreffende sector met die van kunst & cultuur kan samenwerken en zo verbeeldingskracht, creativiteit, inspiratie, ontwerpkracht en nieuwe (proces-)energie kan inschakelen. En de tweede: in elk provinciaal innovatiebudget 2% reserveren voor die samenwerking met kunstenaars en culturele instellingen.

dKvB bepleit verder dat ten minste 90% van het provinciaal kunst & cultuurbudget daadwerkelijk terecht komt bij kunstenaars en culturele instellingen. En we bepleiten dat van het provinciaal kunst & cultuurbudget ten minste 20% kan worden ingezet voor innovatie, experiment en talentontwikkeling.

Met u hopen we op een Brabant waar het goed leven is, en dus de cultuur bloeit en de kunst boeit.

Met vriendelijke groet,
namens bestuur en leden,

Ap de Vries, voorzitter De Kunst van Brabant

c.c. GS: gedeputeerde Stijn Smeulders

Provincie Noord-Brabant: Elma Meuken, Jet Duenk, Bert Doedens